

умов вугільної промисловості України, дозволить збільшити рівень інвестиційної привабливості всіх підприємств галузі.

Для функціонування та для розширення масштабів виробництва, підприємства вугільної галузі потребують достатньої кількості кваліфікованої робочої сили. Тобто більш інвестиційно-привабливими є підприємства які знаходяться в межах великих міст, на території яких знаходяться навчальні заклади які відповідають профілю підприємства.

Отже, на основі вищезазначених факторів формуються зальний показник інвестиційної привабливості вуглевидобувного підприємства. Проаналізувавши належним чином приведені фактори, можливо визначити доцільність інвестування коштів в те чи інше підприємство вугільного сектору.

Діна СЕРЕБРЯНСЬКА

Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України, м. Київ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗПОДІЛУ ВИДАТКОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ МІЖ РІВНЯМИ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ

«Прогрес сучасного суспільства оцінюється не так темпами економічного розвитку, як рівнем благополуччя кожного окремого громадянина» [1, С.56]. Головною метою функціонування будь-якої демократичної держави є гармонійний розвиток і добробут людини, який може забезпечити налагоджена та законодавчо обґрунтована система розподілу компетенцій між органами місцевого самоврядування (далі - ОМС) різних рівнів.

На сьогоднішній день сфері розподілу видаткових повноважень притаманні ряд проблем, які існували ще з перших років незалежності України, коли були закладені фундаментальні першооснови інституту місцевого самоврядування, та залишаються невирішеними на сьогодні і після прийняття двох основних законодавчих документів в даній сфері: ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні» [2] (далі - закон) та Бюджетного кодексу України [3] (далі - БКУ): нечіткість розподілу компетенцій, дублювання повноважень, неможливість виділення конкретного органу місцевої влади, відповідального за здійснення тих чи інших повноважень; незабезпеченість витратних повноважень необхідним обсягом фінансових ресурсів, запровадження такої системи міжбюджетного вирівнювання, яка не стимулює ОМС до ефективного виконання своїх завдань та функцій.

Більшість із зазначених проблем беруть свій початок із недосконалості законодавчої бази: підходи стосовно поділу функцій між сільським, районним та обласним рівнями місцевої влади відрізняються за законом та БКУ; в законі та БКУ зазначається різний перелік власних повноважень, які закріплюються за ОМС; відсутність в БКУ розмежування власних повноважень (або видатків, які не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів) між рівнями ОМС; наявність в БКУ лише одного принципу субсидіарності та двох критеріїв - повноти надання гарантованих послуг та наближення їх до безпосереднього споживача, - які не дають науково обґрунтованого пояснення, чому саме такий поділ видатків між різними рівнями місцевих бюджетів представляється у БКУ¹. Використання такого незначного обсягу принципів та критеріїв не допоможе вирішити важливе та складне питання, що описувалося не одним відомим науковцем (Кириленко О., Луніна І., Малиняк Б., Опарін В., Слухай С., Юрій С. та ін.) - обґрунтованого впровадження поділу функцій між відповідними органами місцевої влади.

Очевидно, що недосконалість законодавчої бази призводить до значних проблем на практиці. Так, аналізуючи звіт про виконання місцевих бюджетів України за 2011 рік було виявлено ряд порушень: відбулося фінансування дитячого будинку сімейного типу, позашкільних закладів

¹ Згідно із ст.86 БКУ із бюджетів сіл, селищ, міст та їх об'єднань здійснюються видатки на фінансування бюджетних установ та заходів, які забезпечують необхідне першочергове надання соціальних послуг; з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та міст обласного значення, а також районних бюджетів - видатки на фінансування бюджетних установ та заходів, які забезпечують надання основних соціальних послуг; з бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів - видатки на фінансування бюджетних установ та заходів, які забезпечують гарантовані державою соціальні послуги для окремих категорій громадян.

освіти, лікарень, поліклінік і амбулаторій з сільських бюджетів, хоча дані статті витрат – компетенція ОМС районного рівня. Виділялися також кошти на утримання фельдшерсько-акушерських пунктів із всіх рівнів місцевих бюджетів, натомість згідно з БКУ такою функцією наділяється лише районний рівень місцевої влади. З 5 обласних бюджетів відбулося фінансування загальноосвітніх навчальних закладів (але така компетенція належить ОМС районного рівня), а БКУ покладає на обласний рівень повноваження по утриманню тільки ЗОШ для дітей з вадами розвитку. Такого роду прикладів є, на жаль, багато і свідчать вони про те, що значна частина повноважень виконується ОМС хаотично, що, звісно, унеможлиблює пошук відповідального органу влади за якісне надання суспільних послуг населенню та сприяє дублюванню значного обсягу завдань та функцій ОМС.

Незабезпеченість видатків доходами на виконання компетенцій ОМС – хронічна і загальновідома для всіх проблема. Даний показник для сільського, районного та обласного рівнів досить диференціюється в українській практиці. Наприклад, у 2011 році на одну гривню видатків припадало 0,61 грн. доходів (в розрахунок бралася сума доходів без врахування офіційних трансфертів) – для обласного рівня; 0,15 грн. – районного та 0,70 грн. – сільського². Сільські бюджети виявилися найбільш забезпеченими не із-за кращого фінансового стану, порівняно з іншими рівнями місцевих бюджетів, а через передачу деяких своїх функцій на районний рівень (наприклад, утримання дитячих садочків) у зв'язку із відсутністю необхідного обсягу коштів³. По факту сільські ради виконують лише декілька функцій, основна з яких – утримання апарату управління⁴. Найбільш перевантаженим і фінансово незабезпеченим залишається районний рівень влади.

Комплекс вищезазначених проблем вимагає розроблення теоретичного підходу до розмежування повноважень між рівнями місцевої влади - затвердження принципів та чітко обґрунтованих критеріїв – які б ліквідували існуючу хаотичність виконання компетенцій всіма рівнями ОМС та всі інші проблеми, які із неї витікають. Не менш важливим завданням є пошук способів підвищення зацікавленості органів місцевої влади до досягнення високих результатів своєї діяльності, ліквідації утриманських настроїв останніх. Адже без ініціативи та усвідомлення влади на місцях про важливість їхньої ролі у підвищенні загального благополуччя не лише жителів своєї адміністративно-територіальної одиниці, але і країни загалом, всі дії «зверху» не будуть мати бажаного ефекту.

Література

1. Деркач М.І. *Фіскальна децентралізація як фактор забезпечення сталого розвитку країни // Фінанси України. – №2. – 2011. – С.56 (56- 87)*
2. *Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 №280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. - №24*
3. *Бюджетний кодекс України. Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - №50*

Кристина СИНКОВА

Донецький національний університет

ВИКОРИСТАННЯ CRM-СИСТЕМ ДЛЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У практику управлінської діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування все ширше впроваджується «клієнтоорієнтований» підхід, що базується на використанні передових інформаційних та управлінських технологій, за допомогою яких здійснюється збір

² Розраховано на основі даних Міністерства фінансів України.

³ За нашими підрахунками в середньому по сільських бюджетах Сокирянського району Чернівецької області станом на 2011 рік доходи на душу населення склали 195,20 грн. на рік! (з них: податкові надходження – 145,16 грн. (ПДФО – 58,54 грн., плата за землю – 54,56 грн., місцеві податки і збори – 12,93 грн.); неподаткові надходження – 45,37 грн.).

⁴ В деяких сільських радах Сокирянського району Чернівецької області у 2011 році частка видатків на управління у загальній структурі видатків становила більше 80,0%.